

nr 79

BIULETYN TEPIS

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS**

*Wiosna -
Lato 2013*

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w 1990 r. TEPIS ma na celu pogłębianie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy i reprezentowanie interesów tłumaczy wobec władz RP. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, organizacją pożytku publicznego oraz członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. Obecnie liczy 831 członków.

Znakomitą większość członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach, Bytomiu i Białymstoku działają Koła PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono 1002 referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu, Białymstoku i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują bezpłatnie „**Biuletyn TEPIS**”. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w nieperiodycznym czasopiśmie „**Lingua Legis**”. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydaje książki nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „**Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem**” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz podręczniki dla tłumaczy. Nasze adresy:

Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasińskiego 16 lok. 134.

01-581 WARSZAWA. Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl

Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

Dolnośląskie Koło PT TEPIS we Wrocławiu, prezes mgr Jerzy Ogonowski, ul. Januszowicka 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (71) 367 65 66

Górnoląskie Koło PT TEPIS w Bytomiu: prezes dr Aleksandra Podgórnjak-Musił, Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 661 200 100

Lubuskie Koło TEPIS w Żarach, prezes dr Piotr Gadomski, ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78

Małopolskie Koło PT TEPIS w Krakowie, prezes dr Maria Metzler, Skr. poczt.119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (12) 422 17 40

Pomorskie Koło PT TEPIS w Szczecinie, prezes mgr Paulina Leśniak, ul. Monte Cassino 38 B/1 70-464 Szczecin, tel./faks (91) 433 03 73

Podlaskie Koło PT TEPIS w Białymstoku, prezes Krystyna Sacha, ul Wierzbowa 3/1, 15-743 Białystok, Tel. (85) 651 8627

Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.

ZDEREGULOWANI, ZDESPEROWANI I ZDEZORIENTOWANI? WCALE NIE – WSZYSTKO PRZED NAMI!

OD REDAKCJI

Z okazji zbliżającego się Międzynarodowego Dnia Tłumacza, zanim wzniesiemy tradycyjny toast za nasze lepsze perspektywy zawodowe, warto choćby pobieżnie podsumować sobie plusy i minusy aktualnej sytuacji tłumaczy. Zaczynając od minusów trzeba skonstatować kilka faktów, które niewątpliwie niosą za sobą dotkliwy dyskomfort w naszej świadomości jako profesjonalistów i świadczą o braku wiedzy społeczeństwa o charakterze naszego zawodu. Zapędy deregulacyjne imputują nam, że do zawodu tłumacza wcale nie trzeba się uczyć, z tego samego przekonania decydentów wynika permanentny brak pieniędzy na podwyżkę coraz bardziej żądnym stawkę za tłumaczenie, a często trzeba jeszcze udowadniać, że tłumacz w ogóle ma jakieś prawa autorskie ... O tym wszystkim piszemy na następnych stronach naszego biuletynu.

Na szczęście irytacja i słuszne oburzenie nie przysłania nam innych faktów, które nas cieszą. Nie dajemy sobie bowiem wmówić, że te wszystkie insynuacje są uzasadnione i jednym głosem bronimy się przed tymi nonsensami. Walka trwa, nic jeszcze nie jest przesądzone, więc nie tracimy nadziei. Działamy bardzo aktywnie: zabieramy głos na konferencjach krajowych i międzynarodowych, nieustannie doskonalimy zawodowo siebie i adeptów, zapraszamy do Polski tłumaczy z całej Europy ... Życzymy sobie takiej dalszej aktywności, która niezależnie od poglądów decydentów, zawsze będzie świadczyć o naszej godności zawodowej. Takie przekonanie mają o sobie szanujący się tłumacze na całym świecie – co najmniej od sześćdziesięciu lat.

SPIS TREŚCI

XXVII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego	3
Laboratorium dla Kandydatów na TP i dla Tłumaczy Specjalistycznych	4
Konferencja tłumaczy sądowych w Londynie	5
Trzecie Walne Zgromadzenie EULITA	6
Nowy projekt Quaetra	6
Konferencja nt. praw człowieka w Sejmie RP	7
Kraków Conference: New Tasks for LITs in the Enlarged Europe	10
Założenia projektu ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego	13
Monit o podwyżkę stawek TP	13
Kto konsultował projekt ustawy deregulacyjnej dot. TP	14
Uwagi PT TEPIS do projektu ustawy deregulacyjnej	16
Dlaczego ZUS kwestionuje umowy o dzieło z tłumaczami	18
Uproszczenia procedur administracyjnych dot. TP	18
International Translation Day 2013	20
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	22
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	23
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	23
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	24
Składka członkowska PT TEPIS	24
Liczba członków PT TEPIS	24
Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego	okładka s. 3

KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS

zaprasza na

XXVII WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO

które odbędą się w sobotę, 5 października 2013 r.
w Centrum Konferencyjnym
w Warszawie przy ul. Wilczej 9

W PROGRAMIE:

SESJA PLENARNA – 10.00 - 14.00
dla tłumaczy wszystkich języków

- 9.30-10.00 - Rejestracja i wydawanie materiałów konferencyjnych
10.15 - 11.15 – **Udział tłumacza w przesłuchaniu świadka – 20 scenek z przesłuchania Cecil Oiesen** - mgr Janusz Poznański
11.15 – 11.45 – **Uchodźcy i migranci z perspektywy tłumacza** - mgr Bogusława Domańska (Fundacja Helsińska)
12.00 - 13.00 – **Profesjonalizacja zawodu tłumacza konferencyjnego w Polsce. Wyniki i wnioski z badania przeprowadzonego w listopadzie 2012 r.** - mgr Małgorzata Tryba
13.00 – 13.30 - **Tłumaczenie: zlecenie, utwór czy dzieło? Jak uniknąć konfliktów z ZUS-em i US?**
mgr Paweł Gugala, adwokat i tłumacz przysięgły
13.30 – 14.00 – **Panel: etyka i praktyka zawodowa tłumacza przysięgłego**
14.00 - 15.00 – Lunch

ZAJĘCIA W SEKCJACH JĘZYKOWYCH – 15.00 - 18.00

Sekcje: angielska, niemiecka, rosyjska i francuska (patrz aktualne informacje na stronie www.)

18.00 TOAST HIERONIMKOWY z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza
Stoisko z publikacjami dla tłumaczy z 20% zniżką dla uczestników

Zgłoszenia na adres: tepis@tepis.org.pl do 1 października 2013 r.

Biuro Rady Naczelnej (w godzinach 8.00-15.00): tel. 22 839 49 52

WPISOWE, w tym lunch oraz toast hieronimkowy: **190 zł** dla członków PT TEPIS,
- **240 zł** dla niezrzeszonych, **190 zł** dla studentów i słuchaczy podyplomowych
studiów przekładu prawniczego (za okazaniem legitymacji)

Prelegenci nie płacą wpisowego, tylko opłatę za lunch w wysokości 80 złotych.

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:

43 1020 1026 0000 1802 0214 2495, PKO BP II O/Warszawa

W razie niemożności wzięcia udziału w Warsztatach wpisowe nie podlega zwrotowi

LABORATORIUM DLA KANDYDATÓW NA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I DLA TŁUMACZY SPECJALISTYCZNYCH

Edycja III w roku akademickim 2013/14.

Organizator: Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS

Laboratorium ma na celu nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie tłumaczenia specjalistycznego-prawniczego (w tym sądowego) i ekonomicznego, doskonalenie kompetencji w zakresie tłumaczenia pisemnego i ustnego tekstów danego rodzaju, przygotowanie do egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego, przygotowanie do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego lub tłumacza specjalistycznego, a także doskonalenie zawodowe praktykujących tłumaczy.

Zajęcia prowadzą: doświadczeni tłumacze przysięgli, w tym nauczyciele akademicki, z udziałem konsultantów – prawników. Uczestnikami mogą być absolwenci studiów wyższych dowolnego kierunku oraz praktykujący tłumacze biegle władający językiem obcym i polskim.

**Grupy językowe: angielska, francuska, niemiecka, rosyjska, włoska –
w zależności od liczby zgłoszeń.**

Czas trwania laboratorium: 9 miesięcy systemem weekendowym (w soboty i niedziele) 1 raz w miesiącu. Łącznie odbędzie się 9 zjazdów po 16 godzin dydaktycznych (144 godziny). Limit miejsc: 15-17 osób w grupie językowej.

Miejsce zajęć: Centrum Konferencyjne w Warszawie, ul. Wilcza 9

**Terminy zjazdów, zakres tematyczny przedmiotów i wysokość opłat na stronie
www.tepis.org.pl**

Poniżej absolwenci i wykładowcy II edycji Laboratorium KTPTS po zakończeniu zajęć w roku 2012/13

W pierwszym rzędzie od lewej: mgr Anna Setkowicz, mgr Zofia Rybińska, dr Danuta Kierzkowska, mgr Janusz Poznański i mgr Dorota Staniszevska.

**ASSOCIATION OF POLICE AND COURT INTERPRETERS:
MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA
TŁUMACZY SĄDOWYCH W LONDYNIE
Zofia Rybińska**

W dniach 5-6 kwietnia 2013 r. w Londynie odbyła się międzynarodowa konferencja APCI – brytyjskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Policyjnych i Sądowych (Association of Police and Court Interpreters) pt. „Wyzwania dla tłumaczy wymiaru sprawiedliwości”. Konferencja odbywała się w nowoczesnym Centrum Kongresowym przy Theodor-Heuss-Platz 1–3.

Uczestników zaszczyliła swoją obecnością baronowa Sarah Ludford, członek Parlamentu Europejskiego i sprawozdawca dyrektywy 2010/64/UE ws. tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym. Jako główni mówcy wystąpili: Andy Slaughter - członek Parlamentu Brytyjskiego, Julian Young - minister sprawiedliwości ds. postępowania karnego i praw człowieka w gabinecie cieni, oraz sędzia pokoju Richard Monkhouse, wiceprezes Stowarzyszenia Sędziów Pokoju (Magistrates' Association), który omówił nową Kartę Praw Europejskich Ławników Sądowych (The Charter of European Lay Judges).

Podczas dwudniowej konferencji odbyło się osiem sesji i dwa warsztaty. Sesje poświęcone były m.in. tłumaczeniu sądowemu ustnemu i pisemnemu, szkoleniu tłumaczy oraz doskonaleniu zawodowemu, prawu do rzetelnego procesu, tłumaczeniu środowiskowemu, projektowi QUALETRA oraz wdrożeniu dyrektywy UE 2010/64 o prawie do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym. W trakcie warsztatów przedstawiono model zarządzania tłumaczeniem na policji w hrabstwie Cambridgeshire oraz doskonaleniu zawodowemu tłumaczy w państwach członkowskich UE. Uczestnicy z dużym zainteresowaniem wysłuchali relacji nt. Projektu JUD-GENTT dotyczącego elektronicznego zarządzania pisemnym tłumaczeniem prawniczym, Projektu UE - ImPLI (Improving Police and Legal Interpreting) dotyczącego doskonalenia tłumaczenia ustnego na policji i w sądach. Interesujące była też informacja nt. przygotowań do projektu SOS-VICS „Speak Out for Support” dotyczącego tłumaczenia w sprawach przemocy użytej wobec kobiet.

Na sesji poświęconej sprawozdaniom z państw członkowskich prezes czeskiego stowarzyszenia - Izby Tłumaczy Sądowych Republiki Czech mówiła o doskonaleniu zawodowym, a pisząca te słowa wygłosiła referat autorstwa Danuty Kierzkowskiej i Zofii Rybińskiej o treści i dokonanej w 2011 roku nowelizacji polskiego Kodeksu tłumacza przysięgłego. W referacie znalazły się wyrazy solidarności polskich tłumaczy z tłumaczami brytyjskimi w ich walce o uznanie społeczne i lepszy status (patrz poprzednie numery Biuletynu), co zostało przyjęte z dużym aplauzem uczestników konferencji.

Od lewej: D. Kierzkowska. L. Katschinka EULITA, Z. Rybińska, Gefrey Buckingham APCI, Flavia Caciagli ASSITIG.

TRZECIE WALNE ZGROMADZENIE STOWARZYSZENIA EULITA

Zofia Rybińska

Po zakończeniu konferencji APCI w Londynie w dniu 6 kwietnia 2013 r. odbyło się w tym samym miejscu Trzecie Walne Zgromadzenie Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association). Prezes Liese Katschinka, w sprawozdaniu rocznym skoncentrowała się na programach europejskich, w których EULITA brała udział, a przede wszystkim na projekcie TRAFUT, którego celem było promowanie wdrożenia dyrektywy 2010/64/EU Parlamentu Europejskiego i Rady o prawie do tłumaczenia ustnego i pisemnego.

Jak pisaliśmy w poprzednich numerach, Towarzystwo TEPIS w ramach projektu TRAFUT opracowało we współpracy z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury ankietę nt. jakości tłumaczenia sądowego w Polsce, która ujawniła między innymi potrzebę szkolenia sędziów i prokuratorów na temat współpracy z tłumaczami przysięgłymi. TEPIS wystąpił do Krajowej Szkoły z wnioskiem o włączenie do jej stałego programu krótkiego kursu na ten temat w razie pozyskania odpowiednich funduszy. Ważnym wydarzeniem było również zaproszenie przez Prokuratora Generalnego RP członków ekspertów PT TEPIS – Janusza Poznańskiego i Zofię Rybińską - do wygłoszenia pierwszego wykładu nt. współpracy sędziów i prokuratorów z tłumaczami, który to wykład był transmitowany do 18 prokuratur wojewódzkich w całym kraju.

W dniu Walnego Zgromadzenia EULITA liczyła 29 członków zwyczajnych i 31 stowarzyszonych. Podczas Walnego Zgromadzenia dokooptowano Katy Stifterovą z czeskiej Izby Tłumaczy Sądowych, która jako nowy sekretarz zastąpiła prezesa fińskiego stowarzyszenia tłumaczy SKTL Kristiinę Antinjuntti. Przyjęto uaktualnioną wersję Kodeksu etyki, który wkrótce w nowej postaci pojawi się na stronie internetowej stowarzyszenia EULITA. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę nt. wniosku o przyznanie funduszy unijnych na projekt pilotażowy pn. „LIT Search”, mający na celu utworzenie europejskiej bazy danych tłumaczy sądowych i urzędowych, która ma być docelowo dostępna na portalu e-Justice. O projekcie tym jest już mowa w „mapie drogowej” przyjętej w Sztokholmie.

Na zakończenie Walnego Zgromadzenia przekazałam zaproszenie Rady Naczelnej TEPIS-u do odbycia kolejnego Walnego Zgromadzenia w Krakowie, gdzie Towarzystwo organizować będzie we współpracy z Austriackim Stowarzyszeniem Tłumaczy Sądowych (OVGD) międzynarodową konferencję tłumaczy sądowych i urzędowych w dniach 3-5 kwietnia 2014 r.. Zaproszenie zostało przyjęte z uznaniem dla inicjatywy i z radością.

NOWY PROJEKT „QUALETRA” KU UJEDNOLICENIU PROGRAMÓW KSZTALCENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH

Zofia Rybińska

Konferencja tłumaczy zorganizowana przez APCI była poprzedzona jednodniową konferencją inauguracyjną projekt EU pn. QUALETRA, która odbyła się w gościnnym Londyńskim Uniwersytecie Metropolitalnym 4 kwietnia 2013 r. Celem tego projektu jest opracowanie programów kształcenia, procedur oceniania i certyfikacji tłumaczy sądowych, a także strategii w zakresie akredytacji instytucji kształcących tłumaczy sądowych. Partnerami projektu są takie instytucje jak: European Masters in Translation, CIUTI (Conférence internationale permanente d'instituts universitaires de traducteurs et interpretes), CCBE (Council of Law Societies and Bar Associations in Europe), ECBA (European Criminal Bar Association) i EULITA. Zaproszona do udziału w dyskusji panelowej przy okrągłym stole przygotowałam prezentację o problemach, które napotyka tłumacz we współpracy z prawnikami i organami administracji publicznej. O następnych etapach realizacji tego projektu będziemy informować w kolejnych numerach biuletynu.

KONFERENCJA NT. PRAW CZŁOWIEKA W SEJMIE RP

W dniach 22 i 23 kwietnia odbyła się w salach Sejmu RP międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 60. rocznicy wejścia w życie Europejskiej Konwencji. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Ekonomii i Administracji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP pod naukowym kierownictwem prof. Jerzego Jaskierni przy udziale prof. Karola Czejarka (tłumacza literackiego) jako członka komitetu naukowego - zawsze pamiętającego o wszystkich tłumaczach, od lat z nami współpracującego. Dzięki jego życzliwej (w porę) informacji i zaproszeniu prof. Jaskierni w konferencji wzięła udział Liese Katschinka, prezes stowarzyszenia EULITA oraz dr Danuta Kierzkowska, która wygłosiła referat pt. „Idea rzetelnego procesu a status polskiego tłumacza przysięgłego”. Poniżej przytaczamy tekst referatu wygłoszonego przez Liese Katschinkę

EU DIRECTIVE 2010/64 ON THE RIGHT TO INTERPRETATION AND TRANSLATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS – A MAJOR STEP FORWARD TO ENSURE FAIR TRIALS

Liese Katschinka, President of EULITA

First of all, I would like to thank the organizers of this important conference for giving me the opportunity to speak here today about EU Directive 2010/64, which concerns one specific aspect of human rights, namely fair trials. The right to interpretation and translation in criminal proceedings plays an increasingly important role, as the mobility of EU citizens but, in general, of people throughout the world is growing. Inevitably, this leads to more court cases involving arrested or accused persons who neither understand, nor speak the language of the court and are in need of linguistic services provided by professional interpreters and translators.

By way of introduction I would like to mention that EULITA – European Legal Interpreters and Translators Association – is a European umbrella organisation of national associations of legal interpreters and translators which was founded in November 2009.

The point of departure for my short presentation are:

- The Universal Declaration of Human Rights, December 1948 (Articles 1-11)
- The European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, November 1950 (Articles 5 and 6)
- The Charter of Fundamental Rights of the European Union (2000/C 364/01), Chapter III – Articles 20 – 21, CHAPTER VI – Articles 47 – 50
- Directive 2010/64/EU of the European Parliament and Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings

Article 5 of the Human Rights Convention which refers to the right to liberty and security stipulates (amongst others) :

2. Everyone who is arrested shall be informed promptly, in a language which he understands, of the reasons for his arrest and of any charge against him.

Article 6 of this Convention which refers to the right to a fair trial stipulates (amongst others):

3. Everyone charged with a criminal offence has the following minimum rights:

to be informed promptly, in a language which he understands and in detail, of the nature and cause of the accusation against him; and to have the free assistance of an interpreter if he cannot understand or speak the language used in court.

On the basis of the Human Rights Convention of the Council of Europe, the European Human Rights Court in Strasbourg has built up a corpus of case law over the years which interpreted the aforementioned articles on interpretation with regard to, e.g.,

- the scope of the language services,
- the distinction between interpretation (oral communication) and translation (written communication),
- the quality of language services provided to persons in court,
- the responsibility for establishing the need for legal interpretation and legal translation and for recruiting legal interpreters and legal translators.

In the course of the TRAFUT (Training for the Future) project, conducted by EULITA in connection with EU Directive 2010/64, James Brannan who was one of the speakers at the TRAFUT workshops, delivered an interesting presentation on the case law of the European Human Rights Court, tracing its development and how it eventually was incorporated into EU Directive 2010/64 (see www.eulita.eu/TRAFUT).

How does EU Directive 2010/64 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings take human rights one step further?

- It contributes towards ensuring a fair trial for persons who are not familiar or fluent in the language used by police authorities and courts, as well as for persons with hearing or speech impediments by providing them with the assistance of legal interpreters and legal translators.

- It clearly distinguishes and defines the right to interpretation and the right to translation, namely from the moment of arrest to the final court decision, including communication with legal counsels.

- It does not only require the services and the assistance of legal interpreters and legal translators, but it also requires high quality standards in the delivery of these services, accompanied by the right to complain of poor-quality services and to ask for the replacement of the person providing inadequate linguistic services.

- It stipulates that the costs of legal interpretation and legal translation must be borne by EU member states.

As translations are a new element in legislation on linguistic services in courts, let me briefly go into more detail with regard to the "essential documents" that need to be translated to arrested or accused persons in compliance with EU Directive 2010/64. Which are the "essential documents"? They are:

- documents depriving a person of his/her liberty,
- any charges or indictments,
- any judgment
- (European arrest warrant).

Case law will be required to obtain a more precise definition of these documents as well as of those additional documents (e.g. evidence material) that can be translated upon a "reasoned request".

There is one major difficulty in this context, namely that the right to interpretation and translation begins with police investigations, which usually come under the control of ministries of the interior, and continues with linguistic services in settings falling under the competencies of ministries of justice. In

most EU member states there is little interaction between these two government departments; yet, their close cooperation would be conducive to the transposition of EU Directive 2010/64.

Let me list other features of the aforementioned Directive that contribute towards promoting fair trials and protecting human rights:

- Article 5 stipulates that the judicial stakeholders (lawyers, prosecutors, judges, police officers) should be trained to communicate effectively through an interpreter. This will lead to best practices in the interaction of these judicial stakeholders with legal interpreters and legal translators. Ideally, a platform of all stakeholders should be set up in every country, as a confidence-building measure, where practical problems can be discussed and solved.

- There is also a reference to the confidentiality that legal interpreters and legal translators should observe – a feature that is already ensured by codes of ethics (e.g. that of EULITA).

- Member states should have registers of legal interpreters and legal translators, so as to facilitate their recruitment whenever needed. Here, lots of work is still required, as some countries do not have registers, or have admission criteria for these registers that are not homogenous or of a very low standard. Experience shows that professional associations often have stricter admission requirements and more useful registers.

- Member states should not take any action during the period for transposing EU Directive 2010/64 that will limit or derogate from any of the rights and procedural safeguards that are ensured under the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the Charter of Fundamental Rights of the European Union, other relevant provisions of international law or the law of any member state which provides a higher level of protection.

- This is a very delicate issue, as one can currently see attempts by EU member states to avoid any additional burden on their justice budgets, caused by the transposition of EU Directive 2010/64, by adapting their payment schemes for linguistic services at court, by lowering the qualifications required of legal interpreters and legal translators, or by outsourcing the regime applicable to legal interpreting and legal translation services.

Before I close, I would want to briefly touch upon one problem that has a major impact on the quality of legal interpreting and legal translation services and thus of fair trials, namely the remuneration paid to legal interpreters and legal translators. If language experts with proper qualifications are to be deployed for the linguistic services of the justice sector, the remuneration that they receive should enable them to earn a decent income. Governments should realize that better-quality language services in judicial settings translate into shorter hearings, into fewer miscarriages of justice, as well as less waste of time, energy and money, and thus to more expediency and fairness in court proceedings.

EU Directive 2010/64 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings is only the first EU Directive on procedural rights and therefore a first step in the EU programme to establish an area of justice, freedom and security. As an optimist, I am confident that reason will prevail, and that EU member states will transpose this EU Directive by 27 October 2013 in a way that takes human-rights standards one step further.

I would like to thank the interpreters for their assistance, and I would like to thank session participants for their attention. Thank you!

THE POLISH SOCIETY OF SWORN AND SPECIALIZED TRANSLATORS

TEPIS

in cooperation with

THE AUSTRIAN ASSOCIATION OF CERTIFIED COURT INTERPRETERS

ÖVGD

under the auspices of

THE EUROPEAN LEGAL INTERPRETERS AND TRANSLATORS ASSOCIATION (EULITA)
and

THE FIT COMMITTEE FOR LEGAL TRANSLATION AND COURT INTERPRETING
OF THE INTERNATIONAL FEDERATION OF TRANSLATORS (FIT)

invites you to the International Conference

NEW TASKS

FOR LEGAL INTERPRETERS AND TRANSLATORS IN THE ENLARGED EUROPE

to be held in Kraków, Poland, on 3-5 April 2014
Conference languages: English, German, Russian

CALL FOR PAPERS

In 2004 ten countries, primarily in Central and Eastern Europe, became EU members. Both the *acquis communautaire* and EU Directive 2010/64 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings triggered major changes in the legal and professional status of interpreters and translators working in judicial settings. On the occasion of the Tenth Anniversary of the EU Enlargement, the Krakow Conference would like to provide a platform for judicial stakeholders and trainers of legal interpreters and translators to report about the main challenges and achievements of this past decade.

Contributors are requested to send abstracts (max. 250 words) of their papers and short CVs to tepis@tepis.org.pl by 31st December 2013.

The proposed topics are divided into two chapters: 1. legal status, professional ethics and good practices of legal interpreters and translators in EU and 2. Continuing Professional Development and University Training of LITs.

The provisional programme, address of the venue and other details of the Conference will be announced by 15th October 2013.

POLNISCHE GESELLSCHAFT VEREIDIGTER ÜBERSETZER UND FACHÜBERSETZER

TEPIS

in Kooperation mit

DEM ÖSTERREICHISCHEN GERICHTSDOLMETSCHERVERBAND (ÖVGd)

unter der Schirmherrschaft der
EUROPEAN LEGAL INTERPRETERS AND TRANSLATORS ASSOCIATION (EULITA)
und

DES AUSSCHUSSES FÜR RECHTSÜBERSETZEN UND GERICHTSDOLMETSCHEN DES INTERNATIONALEN ÜBERSETZERVERBANDES (FIT)

lädt ein zur internationalen Konferenz

**NEUE AUFGABEN
FÜR JURISTISCHE ÜBERSETZER UND
DOLMETSCHER
IM ERWEITERTEN EUROPA**

in Krakau, Polen, von 3-5 April 2014
Konferenzsprachen: Englisch, Deutsch, Russisch

CALL FOR PAPERS

Im Jahr 2004 traten zehn Länder, vorwiegend in Mittel- und Osteuropa, der EU bei. Sowohl der *Acquis communautaire* als auch die EU-Richtlinie 2010/64 über das Recht auf Dolmetschleistungen und Übersetzungen in Strafverfahren haben den rechtlichen und beruflichen Status von im juristischen Bereich tätigen Übersetzern und Dolmetschern tiefgreifend verändert. Anlässlich des zehnten Jahrestages der EU-Erweiterung bietet die Konferenz in Krakau den am Strafverfahren Beteiligten und den Ausbildern von juristischen Übersetzern und Dolmetschern eine Plattform, um über die größten Herausforderungen und Errungenschaften des letzten Jahrzehnts zu berichten.

Kurzfassungen (max. 250 Wörter) für Beiträge bitte mit einem kurzen Lebenslauf des Vortragenden bis 31. Dezember 2013 per E-Mail an tepis@tepis.org.pl senden.

Die vorgeschlagenen Themen teilen sich in zwei Bereiche: 1. Rechtlicher Status, Berufsethik und Gute Praktiken juristischer Übersetzer und Dolmetscher in der EU, und 2. Berufliche Weiterbildung und universitäre Ausbildung juristischer Übersetzer und Dolmetscher.

**Das vorläufige Programm, die Adresse des Veranstaltungsorts
und sonstige Details zur Konferenz werden bis 15. Oktober 2013 bekannt gegeben.**

ПОЛЬСКОЕ ОВШЕСТВО ПРИСЯЖНЫХ И СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

TEPIS

при сотрудничестве с

АВСТРИЙСКИМ ОВШЕСТВОМ СУДЕБНЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

ÖVGD

под эгидой

ЕВРОПЕЙСКОГО ОВШЕСТВА СУДЕБНЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ (EULITA),

а также

КОМИТЕТА ПО ВОПРОСАМ ЮРИДИЧЕСКИХ И СУДЕБНЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ
МЕЖДУНАРОДНОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПЕРЕВОДЧИКОВ (FIT)

приглашает на международную конференцию

НОВЫЕ ЗАДАЧИ СУДЕБНЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ В РАСШИРЕННОЙ ЕВРОПЕ

которая состоится в г. Кракове, Польша, 3-5 апреля 2014 г.
Рабочие языки конференции: английский, немецкий, русский

В 2004 году десять государств, прежде всего из Центральной и Восточной Европы, вошло в состав Еросоюза. Как *acquis communautaire*, так и Директива Европейского Парламента и Совета 2010/64/EU по вопросам устного и письменного перевода в уголовном производстве привели к важным изменениям в профессиональном статусе судебных переводчиков. По случаю десятой годовщины расширения Еросоюза целью конференции в г. Кракове является создание платформы для судебных переводчиков, пользователей их услуг, а также учителей, которая позволила бы обсудить вызовы и достижения минувшей декады.

Приглашаем заинтересованных выступлением на конференции с докладом присылать тезисы своих докладов максимальным объемом 1000 печатных знаков, с приложением краткой биографической справки, по адресу электронной почты (e-mail): tepis@tepis.org.pl в срок до 31 декабря 2013 г.

Предлагаемые темы касаются двух вопросов: 1. Правовой статус, профессиональная этика и надлежащая практика судебных и официальных переводчиков в странах Еросоюза; 2. Повышение профессиональной квалификации, а также обучение судебных и официальных переводчиков.

Предварительная программа, место проведения конференции и другие сведения, касающиеся конференции, будут опубликованы 15 октября 2013 г.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU USTAWY PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

Z datą 7 maja 2013 r. Towarzystwo TEPIŚ wystosowało pismo do Piotra Stachańczyka, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, o następującej treści:

„W odpowiedzi na zaproszenie do zgłoszenia uwag do projektu założeń projektu ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, w imieniu Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ wnosząc niniejszym rozważenie następujących naszych postulatów.

1. TEPIŚ popiera stanowisko STP, aby w prawie o aktach stanu cywilnego i w rozporządzeniach wydanych na mocy Prasc była mowa o tłumaczu przysięgłym w rozumieniu prawa polskiego, a nie o dowolnym innym „tłumaczu”, który nie znajduje się na liście TP MS.
2. TEPIŚ postuluje wprowadzenie nowej pozycji - „imienne oznaczenie osoby”, która umożliwi wpisanie obcojęzycznego oznaczenia osoby bez rozróżniania imienia i nazwiska, jeżeli w kulturze kraju jej pochodzenia (np. w Indiach lub krajach arabskich) nie rozróżnia się tych elementów. Brzmienie proponowanej pozycji zawiera aż trzy człony, ponieważ poręczniejszy wyraz „nazwa” w języku polskim odnosi się wyłącznie do rzeczy (instytucji, organizacji itp.) i nie można go odnieść do osób. TEPIŚ postuluje przy tej okazji wyraźne wskazanie na obowiązek stosowania transkrypcji podanej w rozporządzeniu MSWiA (po skorygowaniu błędu w jego nazwie z „transliteracja” na „transkrypcja”).
3. TEPIŚ postuluje, aby najpierw wpisywać nazwę miejscowości obowiązującej w chwili sporządzenia aktu dotyczącego danego wydarzenia i dopiero na drugim miejscu wpisywać aktualnie obowiązującą nazwę miejscowości (rozp, MSWiA ws. szczegółowych zasad sporządzania asc z 1998 r., § 14. 1).
4. TEPIŚ postuluje wpisywanie polskich odpowiedników nazw obcych tam, gdzie one istnieją, w brzmieniu ustalonym przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych i dopiero w drugiej kolejności wpisywanie w nawiasie nazw obcych w brzmieniu stosowanym w języku urzędowym danego kraju (rozp, MSWiA ws. szczegółowych zasad sporządzania asc z 1998, § 14. 2).”

MONIT O PODWYŻKĘ URZĘDOWYCH STAWEK TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Jak co roku, w dniu 11 czerwca prezes TEPIŚ-u wystosował 11 czerwca 2013 r. następujące pismo do zastępcy dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej, Karola Dałka, monit o o podwyżkę urzędowych stawek tłumaczy przysięgłych określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego i niepodnoszonych od daty wydania tego rozporządzenia. Do chwili oddania niniejszego numeru Biuletynu do druku na pismo to nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. .

„W związku z przyjęciem przez rząd założeń budżetu na 2014 rok oraz w nawiązaniu do pisma Departamentu z 22 czerwca 2012 r. zapewniającego nas, że „Ministerstwo dostrzega istotną pozycję tłumaczy przysięgłych w wymiarze sprawiedliwości”, zwracam się do pana Dyrektora z uprzejmym pytaniem, czy w resortowych planach finansowych zostały zabezpieczone odpowiednie środki na podwyżkę stawek wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych wykonywanych na rzecz organów administracji publicznej.

Mam nadzieję, że w uzasadnieniu został uwzględniony fakt, iż czasowe zamrożenie wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na poziomie ustawy z 2010 roku na dwa lata nie mogło być powodem niepodnoszenia przez dziewięć lat stawek tłumaczy przysięgłych zamrożonych w 2004 roku, chociaż żadna ustawa nie zakazywała ich podwyższenia, zaś wielkość potrzebnych na ten cel środków była i jest ciągle znikoma w porównaniu do innych wydatków państwa.”

KTO KONSULTOWAŁ PROJEKT USTAWY DEREGULACYJNEJ W ZAKRESIE DOTYCZĄCYM TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH?

Takie pytanie postawił TEPIŚ w piśmie z 20 czerwca 2013 r. skierowanym do dyrekcji Departamentu Zawodów Prawniczych i Dostępu do Pomocy Prawnej w Ministerstwie Sprawiedliwości – dyrektora Iwony Kujawy, z-cy dyrektora Karola Daika. Oto treść pisma:

„Zwracam się do Państwa obojga, aby równocześnie uczynić zadość wymogom poszanowania urzędowej hierarchii wobec Pani Dyrektor, jak i docenić wieloletnie doświadczenie Pana Dyrektora w ustawowej współpracy z tłumaczami przysięgłymi. Postanowiłam bowiem - porażona otrzymaną w dniu wczorajszym wiadomością o niewiarygodnych zamysłach projektodawców zmian w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego – upewnić się w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIŚ, czy rzeczywiście Państwa Departament był zaproszony do konsultacji i czy rzeczywiście wypowiedział się aprobująco na temat propozycji drastycznego obniżenia poziomu wiedzy kandydatów do wykształcenia średniego.

Moje poważne w tej kwestii wątpliwości opieram nie tylko na zaufaniu okazywanym dotychczas przez przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości wobec tłumaczy przysięgłych działających w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej i Komisji Odpowiedzialności Zawodowej oraz na okazywanym uznaniu dla erudycji i umiejętności moich szacownych Koleżanek i Kolegów tłumaczy przysięgłych, lecz również na fakcie, że Dyrekcja Departamentu doceniła w swoim czasie potrzebę zatrudnienia na stanowisku naczelnika Wydziału Tłumaczy Przysięgłych wszechstronnie wykształconego filologa, który sam jest tłumaczem przysięgłym.

W tym świetle wydaje się całkowicie nieprawdopodobne, aby propozycja deregulacji zawodu tłumacza przysięgłego przez drastyczne obniżenie jego kwalifikacji zyskała aprobatę Państwa Departamentu. Nie sądzę też, aby brakowało Państwu argumentów do obalenia tezy, iż maturzysta jest w stanie we własnym zakresie osiągnąć wiedzę i umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego. Wystarczy uświadomić adwersarzom fakt, że jeśli obecnie co najmniej 65% absolwentów studiów magisterskich nie zdaje egzaminu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną, to dopuszczenie osób bez takiego wykształcenia byłoby nieetyczne i spotkałoby się z zarzutem świadomego wyludzenia pieniędzy za przystąpienie do egzaminu, którego takie osoby z założenia zdać nie mogą.

Tłumacz przysięgły jest zarazem tłumaczem urzędowym i sądowym, który musi doskonale znać nie tylko polski i obcy język ogólny, lecz również język specjalistyczny w zakresie prawa, ekonomii, techniki, medycyny i wielu innych dziedzin, co wynika z jego znajomości polskiego systemu prawnego i systemu kraju(ów) danego języka docelowego, tudzież konwencji języka specjalistycznego w innych dziedzinach wiedzy i życia, w tym również znajomości dialektów i żargonów. W zestawieniu z wiedzą maturzysty spełnienie takich wymagań byłoby całkowicie nierealne, ponieważ osoba taka – co oczywiste - nie tylko nie potrafi tłumaczyć tekstów specjalistycznych, ale przede wszystkim nie potrafi ich zrozumieć w ojczystym języku polskim.

Podobnie autorzy projektu ustawy deregulacyjnej nie są w stanie zrozumieć istoty pracy tłumacza, bo nie posiadają i mają prawo nie posiadać w tej kwestii odpowiedniej wiedzy. Mają jednak obowiązek przed wysunięciem tej kuriozalnej propozycji i sformułowaniem jej uzasadnienia zasięgnąć

opinii znawców przedmiotu. Nie uczyniwszy tego, wystawili na szwank swój autorytet, ponieważ niedorzeczna teza iż „tłumacze przysięgli nie muszą dokonywać naukowych analiz” jest akurat całkowitą herezją w odniesieniu do tego zawodu. Z całą pewnością nie każdy prawnik, w tym również ustawodawca, nie musi wykonywać naukowej analizy porównawczej, bo nie jest komparatystą, podczas gdy każdy tłumacz musi nieustannie takie analizy wykonywać, ponieważ czynność tłumaczenia polega właśnie na analizie porównawczej, a w przypadku tłumaczenia specjalistycznego – na naukowej analizie porównawczej. Bowiem tłumacz nie jest w stanie znaleźć odpowiednika danego terminu w języku obcym, jeśli nie zrozumie definicji jego pojęcia w języku polskim i na odwrót.

Zanim jednak zwrócimy się do naszych kolegów – wybitnych polskich filologów i tłumaczy oraz językoznawców na stanowiskach profesorów i rektorów – z prośbą o autorytatywne na ten temat wypowiedzi i zanim sami nie sformułujemy swoich zastrzeżeń wobec tej całkowicie nieracjonalnej tezy, powołując się na zobowiązania Polski wynikające z prawa międzynarodowego i unijnego, zwracamy się do Państwa z prośbą o wyjaśnienie, czy nie miało miejsce w tej kwestii jakieś przeoczenie i czy Państwa Departament miał wystarczającą szansę, aby zająć stanowisko wobec propozycji Departamentu Strategii i Deregulacji.

Abstrahując od odpowiedzi na to pytanie, proponuję niniejszym Państwu rozważenie następującej propozycji, która pogodziłaby intencję „deregulatorów” i stron kwestionujących ich tezę. Bardzo prostym wyjściem z tej sytuacji byłoby mianowicie zaproponowanie (przez Państwa Departament) nowego przepisu dopuszczającego kandydatów bez studiów magisterskich w brzmieniu: „Minister Sprawiedliwości może wyrazić zgodę na przystąpienie do egzaminu na tłumacza przysięgłego kandydata, który legitymuje się innym wykształceniem niż wyższe studia magisterskie”.

Przyjęcie takiego zapisu pozwoliłoby zachować zasadę w obecnej postaci i równocześnie dopuścić do egzaminu i następnie do wykonywania zawodu osoby ze średnim wykształceniem, które – z braku innych, lepiej wykształconych – mogłyby być społecznie użyteczne, ponieważ znają rzadki język obcy. Wtedy osoby te byłyby dopuszczane przez Ministra Sprawiedliwości na zasadzie wyjątku, zaś Polsce pozwoliłoby to na zachowanie cieszącego się uznaniem w Europie wizerunku kraju, który stawia wobec profesjonalistów wymagania umożliwiające realizację idei rzetelnego procesu jako podstawowe prawo człowieka.

Zapis taki pozwoliłby również na uznanie przez Komisję Europejską, że Polska jest krajem, który stosuje się do nakazu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE a dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, który stanowi:

”Artykuł 8. Niezmnijszanie poziomu ochrony.

Żaden z przepisów niniejszej dyrektywy nie może być rozumiany jako ograniczający lub uchylający jakiegokolwiek prawa i gwarancje proceduralne zapewnione na mocy Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, innych stosownych przepisów prawa międzynarodowego lub prawa któregośkolwiek państwa członkowskiego, który zapewnia wyższy poziom ochrony.”

Z nadzieją na życzliwe i lojalne wsparcie naszych argumentów, pozostając z wyrazami poważania ...”

P.S. W odpowiedzi z 25 lipca 2013 r. adresat powyższego pisma potwierdził lakonicznie, iż w toku prac legislacyjnych prowadzonych przez Departament Strategii i Deregulacji MS projekt tzw. ustawy deregulacyjnej przed zatwierdzeniem wstępnej wersji projektu przez kierownictwo resortu jest poddawany konsultacjom wewnątrzresortowym i nie określił roli w tych konsultacjach Departamentu Zawodów Prawniczych. Pewnie za dużo chcielibyśmy wiedzieć ...

UWAGI PT TEPIS DO PROJEKTU USTAWY DEREGULACYJNEJ

Do merytorycznie właściwej komórki Ministerstwa Sprawiedliwości, Departamentu Strategii i Deregulacji, TEPIŚ wystosował do dyrektora tegoż departamentu, Zbigniewa Białka, pismo z 25 lipca 2013 roku z następującymi uwagami do projektu ustawy deregulacyjnej.

„W ramach konsultacji społecznych w imieniu Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ zgłaszam niniejszym następujące uwagi do projektu z dnia 18 czerwca 2013 r. ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów w zakresie dotyczącym zmian ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

Art. 2 ust. 1 pkt 1 - akceptujemy zastrzeżenie co do prawa podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium RP jako warunku dostępu do zawodu tłumacza przysięgłego.

Art. 2 ust 1 pkt 5 – postulujemy zachowanie obecnie obowiązującego przepisu, zaś możliwości nabycia prawa do wykonywania zawodu TP przez osoby nieposiadające tytułu magistra proponujemy zapisać w dodanym ustępie 3 artykułu 2 jak poniżej.

Art. 2 ust. 3 – postulujemy dodanie nowego przepisu w brzmieniu: „Minister Sprawiedliwości może, w uzasadnionym przypadku, wyrazić zgodę na przystąpienie do egzaminu na tłumacza przysięgłego kandydata, który legitymuje się innym wykształceniem niż określone w ust. 1 pkt 5”.

Art. 9 ust. 3 – postulujemy nieuchylenie przepisu ust. 3 i zachowanie jego intencji jako jedynej treści tego artykułu w brzmieniu: „Art. 9. Dane tłumacza przysięgłego wskazane w art. 8 ust.1 pkt 2, 4 i 9 nie są podawane do publicznej wiadomości.”

Art. 11 ust. 1 – akceptujemy z aprobatą dodanie możliwości zawieszenia działalności TP na wnioski tłumacza.

Art. 16 ust. 2 - postulujemy dodanie na końcu ustępu po wyrazach: „przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia” wyrazów „oraz rocznego wskaźnika waloryzacji”.

Art. 18 ust. 2 i ust. 3 – postulujemy dodanie w ust. 2 wyrazów zaznaczonych kursywą i pominięcie drugiego zdania obecnego przepisu oraz dodanie ustępu 3 w brzmieniu zgodnym z wersją strony rządowej w projekcie (niedoszłej do skutku) nowelizacji ustawy o ztp w 2008 r.:

Art. 18. 2. Na wszystkich poświadczonych tłumaczeniach oraz poświadczonych odpisach pism, które wydaje tłumacz przysięgły, *w formule poświadczającej* wymienia się *datę i pozycję*, pod którą tłumaczenie lub odpis są odnotowane w repertorium *oraz stwierdza się, czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, kopii, skanu lub faksu.*

3. *Wykonane przez siebie tłumaczenie lub odpis pisma tłumacz przysięgły opatruje pieczęcią po jego sporządzeniu, umieszczając ją obok podpisu bezpośrednio pod formułą poświadczającą.*

Art. 21 ust. 1 – akceptujemy dodanie do obowiązków TP podlegających odpowiedzialności zawodowej obowiązku określonego w art. 8 ust. 2 dotyczącego zgłaszania zmiany danych objętych wpisem na listę TP.

Art. 21 ust. 2 pkt. 3 – akceptujemy intencję dyscyplinowania tłumaczy przysięgłych karami pieniężnymi, jednak kara taka nie powinna być wyższa od określonej w projekcie jako „jedna dziesiąta przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ...”, dlatego **postulujemy zmianę** w wyrażeniu „kara pieniężna nie niższa od” wyrazów „nie niższa od” na „w wysokości”.

Uzasadnienie postulatów

Art. 2 ust 1 pkt 5 - postulat zachowania obecnego brzmienia tego przepisu ma na celu uchronienie ustawodawcy przed zarzutem, że uznał wykształcenie średnie za wystarczające, aby zdać egzamin na tłumacza przysięgłego, podczas gdy jest rzeczą oczywistą, iż absolwent szkoły średniej nie posiada wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu TP - ani w zakresie znajomości języka obcego, ani tłumaczenia tekstów specjalistycznych, ani nawet ich rozumienia w języku polskim. Również teza, iż „tłumacze przysięgli nie muszą dokonywać naukowych analiz” jest z gruntu błędna, ponieważ akurat analiza porównawcza jest istotą pracy tłumacza, a w przypadku tłumaczenia specjalistycznego – naukowa analiza porównawcza. Ponadto, zachowanie obecnego przepisu pozwoli na uznanie przez Komisję Europejską, że Polska stosuje się do nakazu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, stanowiącej w art. 8 o niezminiejszaniu poziomu ochrony prawa człowieka do rzetelnego procesu, którego realizacja jest możliwa wyłącznie z udziałem wykwalifikowanych tłumaczy.

Art. 2 ust. 3 – postulat dodania nowego przepisu ma na celu dopuszczenie przez Ministra Sprawiedliwości do egzaminu na TP nielicznych osób ze średnim wykształceniem w uzasadnionych przypadkach, czyli z ważnego powodu, jakim może być wyłącznie brak tłumaczy danego języka rzadkiego. Przede wszystkim jednak dodanie takiego przepisu zachowa właściwą proporcję między ogólną zasadą a wyjątkiem od niej, ponieważ w rzeczywistości nawet osoby z wyższym wykształceniem filologicznym kształcą się na studiach podyplomowych, aby przystąpić do egzaminu na TP, chociaż prawo im tego nie nakazuje i nigdy nie nakazywało. Takie rozwiązanie umożliwi realizację intencji projektodawcy, unikając równocześnie niepożądanych reakcji ze strony środowiska TP, które wyraziło głębokie oburzenie na propozycję drastycznego obniżenia poziomu wykształcenia kandydatów na TP i na niefortunne jej uzasadnienie.

Art. 9 ust. 3 – postulat zachowania treści obecnego ust. 3 tego artykułu ma na celu niepodawanie do publicznej wiadomości danych tłumacza przysięgłego wskazanych w art. 8 ust.1 pkt 2, 4 i 9, czyli daty i miejsca urodzenia, miejsca zamieszkania oraz informacji o orzeczonych karach z tytułu odpowiedzialności zawodowej TP, ponieważ dane te nie mają znaczenia dla korzystających z usług TP i naruszają ochronę dóbr osobistych (data i miejsce urodzenia), narażają bezpieczeństwo osobiste tłumaczy uczestniczących w postępowaniu karnym (miejsce zamieszkania) oraz są niezgodne z zasadą jednej kary za jedno naruszenie prawa (informacja o karach orzeczonych przez KOZ), jako że publikacja takiego faktu jest dodatkową karą. Dolegliwości wynikające z uchylenia ustępu 3 spowodują więc utrudnianie wykonywania zawodu, co jest sprzeczne z intencją projektodawcy.

Art. 16 ust. 2 - postulat dodania zapisu o uwzględnieniu rocznego wskaźnika waloryzacji ma na celu ułatwienie dostępu do zawodu tłumacza przysięgłego, którego stawki wynagrodzenia na poziomie z roku 2005 po dziewięciu latach niewaloryzowania nie zachęcą do wykonywania zawodu nawet osób bez żadnych kwalifikacji, zwłaszcza młodych, które chętniej wyemigrują lub znajdą lepiej płatną pracę w gastronomii. Postulat jest zgodny z intencjami projektodawcy.

Art. 18 ust. 2 i ust. 3 – postulat dodania w obecnym ust. 2 wyrazów „*oraz stwierdza się, czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, kopii, skanu lub faksu*” ma na celu dostosowanie formuły poświadczającej do obecnych wymogów praktyki zawodowej wynikających z postępu techniki oraz konieczności stwierdzania postaci tłumaczonego tekstu w związku z odnotowanymi nadużyciami w tym zakresie. Postulat pominięcia drugiego zdania tego ustępu wynika z zawarcia jego treści w postulowanej (oznaczonej kursywą) części pierwszego zdania. Natomiast postulat dodania ust. 3 jest realizacją intencji strony rządowej wyrażonej podczas sejmowych obrad nad przygotowaniem nowelizacji uztp z poselskiej inicjatywy PiS, ostatecznie niedoszedłej do skutku w 2008 roku. Zarówno treść postulowanego ust. 2, jak i ust. 3 ma na celu ułatwienie praktyki zawodowej TP, usuwając dotychczasowe wątpliwości w tym zakresie przez precyzyjne określenie procedury poświadczania tłumaczenia lub odpisu pisma.

Art. 21 ust. 2 pkt. 3 – postulat zmiany proponowanej wysokości kary orzekanej przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej TP wynika z braku odniesienia stawek wynagrodzenia za czynności TP do obecnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z powodu niewaloryzowania tych stawek od dziewięciu lat, tj. od 2005 roku. Co prawda uchybienia będące powodem orzekania kary pieniężnej niewątpliwie usprawiedliwiają dyscyplinowanie tłumaczy, ale w kontekście drastycznie zaniżonych stawek TP wymierzanie zawyżonych kar pieniężnych byłoby po prostu niemoralne.

DLACZEGO ZUS KWESTIONUJE UMOWY O DZIEŁO Z TŁUMACZAMI?

Jeszcze nie znamy odpowiedzi na to pytanie, ale właśnie z tego powodu wystosowaliśmy z datą 3 sierpnia 2013 r. pismo w tej sprawie do Departamentu Legislacyjno-Prawnego Centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie o następującej treści:

„W związku z napływającymi do nas skargami na nieuznawanie przez przedstawicieli ZUS umów o dzieło zawieranych z tłumaczami przez biura tłumaczeń jakoby niezgodnie z prawem, uprzejmie prosimy o wyjaśnienie przyczyn tego stanu rzeczy w celu podania do wiadomości środowiska tłumaczy uzasadnienia takich zarzutów ze wskazaniem właściwych przepisów prawa i ich autorytatywnej interpretacji. Przekazywane nam bowiem opinie przedstawicieli ZUS wygłaszane podczas kontroli działalności biur tłumaczeń pod kątem naliczania składek ZUS, często nie dotyczą tylko prawidłowości opłacania tych składek, lecz – z niewiadomych powodów - różnych interpretacji pojęcia dzieła jako utworu w rozumieniu prawa autorskiego w odniesieniu do tłumaczenia.

Opinie te nie tylko nie znajdują uzasadnienia, lecz są całkowicie bezprzedmiotowe w kontekście pojęcia i definicji umowy o dzieło. Wskazują na niezrozumienie nie tylko zasad prawa autorskiego, które chroni wszelkie rodzaje tłumaczenia, ale przede wszystkim świadczą o niezrozumieniu charakteru pracy tłumacza, którego działalność każdorazowo skutkuje „wykonaniem oznaczonego dzieła” (art. 627 k. c.), czyli uzyskaniem konkretnego rezultatu określonego działania. Takim konkretnym rezultatem pracy tłumacza jest zarówno tłumaczenie pisemne utwalone na dowolnym nośniku – papierowym, elektronicznym lub innym, jak i tłumaczenie ustne – zawsze ustalone i utwalone na dowolnym nośniku.

Ponieważ pozyskiwanie przez ZUS większej liczby płatników składek na ubezpieczenie społeczne nie może polegać na kwestionowaniu umów cywilnoprawnych tylko dlatego, że strony tych umów nie podlegają obowiązkowi opłacania takich składek, mamy nadzieję, że skargi tłumaczy dotyczą sytuacji incydentalnych, które nie stanowią o strategii kierownictwa Waszego Zakładu.”

UPROSZCZENIA PROCEDUR ADMINISTRACYJNYCH DOT. TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Institut Logistyki i Magazynowania Centrum Elektronicznej Gospodarki w Poznaniu otrzymał od prezesa PT TEPIS następujące pismo z dnia 14 sierpnia 2013 r.:

„W odpowiedzi na pismo otrzymane pocztą elektroniczną z datą 31 lipca 2013 r., sygnowane przez Panią Elżbę Brzezińską w imieniu Instytutu Logistyki i Magazynowania w Poznaniu działającego we współpracy z Ministrem Gospodarki w ramach unijnego projektu pn. UEPA - Uproszczenie i Elektroniczacja Procedur Administracyjnych z prośbą o zaopiniowanie wstępnych propozycji uproszczeń procedur administracyjnych dotyczących tłumaczy przysięgłych, przekazuję poniżej opinię Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS na temat tych propozycji zawartych w dokumencie „Wstępne propozycje uproszczeń” (WPU_tłumacze_przysięgli.doc).

Wstępne propozycje uproszczeń naszym zdaniem są pożyteczne i nie wzbudzają wątpliwości co do elektronicznej procedur obejmujących:

- wpis na listę tłumaczy przysięgłych (nr UEPA - 1175),
- zmianę danych objętych wpisem na listę tłumaczy przysięgłych (nr UEPA - 1357)
- wykreślenie z listy tłumaczy przysięgłych (nr UEPA - 1358)
- wniosek o wydanie pieczęci tłumacza przysięgłego (nr UEPA - 1407).

Nie wnosimy też zastrzeżeń co do **propozycji nr 1, 2, 3 i 4** dotyczących odpowiednio wprowadzenia wniosku o przystąpienie do egzaminu na tłumacza, określenia dokumentów wymaganych przy wpisie na listę TP, wprowadzenia wezwania do złożenia dokumentów wymaganych od TP oraz wydawania pieczęci TP z urzędu.

Natomiast w **propozycji nr 5** nie akceptujemy alternatywnego rozwiązania przedstawionego w propozycji nr 5, ani też – co za tym miałyby iść - uchylenia drugiego zdania w art. 18 ust.1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, ponieważ zmiana taka uniemożliwiłaby jej jednoznaczny identyfikację przez możliwość tworzenia dowolnego jej wyglądu w dowolnym czasie przez dowolne osoby – niekoniecznie posiadające uprawnienia tłumacza przysięgłego, co stwarzałoby niepożądane pole do nadużyć oraz ograniczyłoby wiarygodność urzędowych legalizacji tłumaczeń TP dokonywanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i inne urzędy. Również propozycja stworzenia możliwości wyrabiania pieczęci TP „na wolnym rynku” staje się bezprzedmiotowa w kontekście zmiany nie tylko nazwy Mennicy Państwowej, lecz jej osobowości prawnej jako spółki akcyjnej, czyli podmiotu gospodarczego, który obecnie funkcjonuje właśnie „na wolnym rynku” i działa również na rzecz zwykłych konsumentów, produkując – oprócz pieczęci urzędowych – datowniki, symbole narodowe, znaczki i monety (np. „na szczęście”) możliwe do nabycia przez każdego bez ustawowych do tego uprawnień.

W celu zwiększenia możliwości wykonywania czynności tłumacza przysięgłego drogą elektroniczną **postulujemy**, aby propozycja nr 5 na ten temat objęła wprowadzenie w drugim zdaniu ust. 2 art. 18 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego pojęcia „dokumentu elektronicznego”, który już funkcjonuje w innych przepisach nt. informatyzacji, dodając w zdaniu: „Na sporządzonych tłumaczeniach i odpisach pism należy stwierdzić, czy sporządzono je z oryginału” wyrazy „czy z dokumentu elektronicznego”, obejmując w ten sposób tłumaczenie ze wszystkich zapisów tekstu w formie elektronicznej bez potrzeby wymieniania poszczególnych ich rodzajów.

W **propozycji nr 6** uznajemy za celowe wprowadzenie nowej nazwę Mennicy Państwowej, tj. Mennica Polska Spółka Akcyjna w art. 18 ust 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w celu zapewnienia aktualności przepisów prawa.

Ze szczególną aprobatą akceptujemy **propozycję nr 7** dotyczącą możliwości zawieszenia wykonywania czynności tłumacza przysięgłego na wniosek tłumacza. Nie zgłaszamy również zastrzeżeń co do elektronicznego wniosku o zawieszenie i możliwości wysyłania go pocztą elektroniczną do odpowiedniej komórki Ministerstwa Sprawiedliwości.”

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES TRADUCTEURS

La voix des associations de traducteurs,
d'interprètes et de terminologues à travers le monde

INTERNATIONAL FEDERATION OF TRANSLATORS

The voice of associations of translators, interpreters
and terminologists around the world

☎ +41 61 225 42 10 | 📠 +41 61 225 44 10 | ✉ secretariat@fit-ift.org | 🌐 www.fit-ift.org | 📍 Aeschenvorstadt 71, CH-4051, Basel, Switzerland

INTERNATIONAL FEDERATION OF TRANSLATORS

*"The voice of associations of translators, interpreters and terminologists
around the world"*

✉ FIT Secretariat, Aeschenvorstadt 71, CH-4051 Basel, Switzerland
☎ + (41) 61 225 42 10 | 📠 + (41) 61 225 44 10 | ✉ secretariat@fit-ift.org | 🌐 www.fit-ift.org
Registered Office: REGUS, 57 rue d'Amsterdam, 75008 Paris, France

INTERNATIONAL TRANSLATION DAY 2013 BEYOND LINGUISTIC BARRIERS – A UNITED WORLD

The enormous diversity of languages and dialects in the world creates barriers to communication on a daily basis, affecting all areas of life. Human migration and globalization highlight the need for seamless communication across cultures. Professional translators, terminologists and interpreters have an essential role in this regard. Sometimes working under difficult circumstances, for example in fluctuating market conditions or in conflict zones, they nevertheless consistently work to overcome language barriers and bring people closer together.

TTIs (translators, terminologists and interpreters) work at all levels of society. Not only do interpreters help politicians negotiate complicated treaties and agreements to avoid international conflicts and wars, but they also help parents obtain the necessary treatment for a sick child in an emergency room.

Translators ensure that machinery can be used safely around the world through professionally-translated technical manuals, and that software is localized so that we can all use it in our primary language. Thanks to translators, we can all enjoy the great literary masterpieces.

Terminologists are becoming ever more essential in today's society, as they support the work of translators and interpreters. The work of terminologists in standardizing language in different domains also enables experts to communicate more easily. International Translation Day (ITD), celebrated annually on **30 September**, is an opportunity to *showcase the profession and increase awareness of this vital work*.

JOURNÉE MONDIALE DE LA TRADUCTION 2013 PAR DELÀ LES BARRIÈRES LINGUISTIQUES – UN MONDE UNIFIÉ

L'immense diversité des langues et des dialectes du monde crée des barrières à la communication qui touchent tous les aspects de la vie quotidienne. Les migrations humaines et la mondialisation font ressortir la nécessité d'une communication fluide d'une culture à l'autre. Les traducteurs, terminologues et interprètes professionnels ont un rôle essentiel à jouer à cet égard. OEuvrant parfois dans des conditions difficiles telles que les fluctuations du marché ou les conflits armés, ils poursuivent néanmoins sans relâche leurs efforts visant à surmonter les barrières linguistiques et à rapprocher les gens.

Les traducteurs, terminologues et interprètes travaillent à tous les niveaux de la société. Les interprètes peuvent aussi bien aider des politiciens à négocier des traités et des accords complexes visant à éviter des guerres et des conflits internationaux, qu'aider des parents à obtenir les soins dont a besoin un enfant malade en service d'urgences.

Grâce aux traducteurs, nous disposons de manuels techniques de qualité professionnelle permettant d'utiliser des appareils en toute sécurité partout dans le monde, et de logiciels localisés dont chacun peut se servir dans sa langue maternelle. Les traducteurs rendent les chefs-d'oeuvre de la littérature mondiale accessibles à tous.

Les terminologues sont plus que jamais indispensables dans la société, puisqu'ils soutiennent l'action des traducteurs et des interprètes. De plus, leur travail de normalisation linguistique dans différents domaines facilite la communication entre spécialistes.

La Journée mondiale de la traduction (JMT), célébrée tous les ans le **30 septembre**, fournit l'occasion de *mettre en valeur la profession et de mieux faire prendre conscience de son rôle essentiel*. La FIT nous invite tous à la souligner de façon spéciale sous le thème de 2013 « **Par delà les barrières linguistiques – Un monde unifié** ».

KALENDARIUM KONFERENCJI DLA TŁUMACZY

XIth International Forum 'The Life of Interpreters and Translators - Joy and Sorrows?': FIT LTCI Committee, Belgrade, Serbia, Hotel Metropol Palace, September 19-21, 2013, upit@me.com, sm.vukcevic@neobee.net, fit-ift.org

XXVII Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego: PT TEPIS, Warszawa, Centrum Konferencyjne "Wilcza", 5 października 2013, www.tepis.org.pl

4th International Symposium on Eco-Translatology: International Association for Eco-Translatology Research (IAETR), Wuhan, China, September 24-25, 2013, stronghugs@ipm.edu.mo

Expanding Our Horizons – CFI's 11th Annual Continuing Education Conference: California Federation of Interpreters (CFI), Oakland, California, USA, October 11-13, 2013, www.calinterpreters.org/conference

Translating Europe Conference: 2nd LIND-Web Forum 'Joining Forces for a stronger Language Industry' & 3rd Translation Studies Day: European Commission, Directorate-General for Translation, Brussels, Belgium, Charlemagne Building, October 24-25, 2013, DG-TSD-LINDWEB@ec.europa.eu, ec.europa.eu/dgs/translation/..., ec.europa.eu/dgs/translation

Translatørdagen 2013 'Language in the Public Sphere: Looking Back and Forward': Association of Government Authorized Translators in Norway (STF), Oslo, Norway, October 26, 2013, Jens-Uwe Kumpch, www.translatorportalen.com

Intermedia 2013 - AVT and Localization Conference: The Department of Translation Studies, University of Łódź, Łódź, Poland, November 22-23, 2013, bogus@uni.lodz.pl, ja.uni.lodz.pl/intermedia

2014 IMIA International Medical Interpreters Conference 'Medical Interpreter Education: The Gateway to the Future': The International Medical Interpreters Association (IMIA), Houston, Texas, USA, January 16-19, 2014, www.imiaweb.org/conferences/2014conference.asp

International Conference 'New Tasks for Legal Interpreters and Translators in the Enlarged Europe': TEPIS and ÖVG, under the auspices of EULITA and FIT, Kraków, Poland, April 3-5, 2014, tepis@tepis.org.pl, www.tepis.org.pl

XXXII Congreso Internacional AESLA "Lingüística aplicada: industrias de la lengua y cambio social": Departamento de Filología y Traducción, Universidad Pablo de Olavide de Sevilla, Sevilla, España, 3-5 abril, 2014, aesla2014.tucongreso.es/es/poster

Man vs. Machine - The Future of Translators, Interpreters and Terminologists, FIT XXth World Congress: Berlin, Germany, August 4-6, 2014, info@fit2014.org, www.fit2014.org

*Z żalem i smutkiem zawiadamiamy o śmierci naszej Koleżanki
Urszuli Gumen-Leonarcik, tłumacza przysięgłego języka francuskiego
z Poznania*

ORIENTACYJNE CENY WOLNORYNKOWE ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTAŁY USTANOWIONE:

Jakub EKIER (de)	Anna STACHELSKA (en)
Marzanna JÓŹWIAK-KOTYNIA (nl, de)	Bożena TOMIAK-FERREIRA (pt, es)
Bożena MAZUR-CHODYCZKO (uk, en)	Dominika URBAŃSKA (es)
Małgorzata SAKWERDA (fr)	Krzysztof ŻAK (de)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Joanna ALBIN (es)	Aleksandra KUŁAK (de)
Katarzyna ANTONIEWICZ (it, de)	Jarosław KUSIOR (en)
Wojciech BIRULA (nl, de)	Beata MAJCZAK (en)
Alicja BORYCZKO (en)	Jakub MORAWA (en)
Agnieszka BUDZIK (en)	Magdalena MUCOWSKA (en)
Sabina BURSRY (de)	Arkadiusz NOWIŃSKI (en)
Natija Dżawachiszwili-Szarłat (ka)	Daniela SZCZYGIEŁ-SZUMIELEWICZ (en)
Hayk HOVHANNISYAN (hy, ru, en)	Bożena TOMIAK FERREIRA (pt, es)
Hanna JUSZKIEWICZ (en)	Katarzyna WÓJCİK (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en - angielski, af - afrikaans, ar - arabski, bn - bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh - chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw - hebrajski, ka - gruziński, hi - hindi, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko - koreański, lt - litewski, la - łaciński, lv - łotewski, mk - macedoński, mn - mongolski, mo - moldawski, nl - niderlandzki, hy - ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa - pendżabski, fa - perski, pl - polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl - słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi - wietnamski, it - włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

Przypominamy, że Rada Naczelna podjęła 10 lutego 2011 r. uchwałę o zniesieniu składek z 50% zniżką

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU

wynosi obecnie 857; w tym 209 Członków Zwyczajnych i 36 Członków Ekspertów

*Skarbnik Towarzystwa TEPIS
serdecznie dziękuje Ci,
Koleżanko i Kolego,
za solidarność zawodową
i terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność
tej organizacji
pożytku publicznego*

Redakcja: Danuta Kierzkowska i Zofia Rybińska
Sekretarz redakcji: Maria Piasecka.

Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.
Nakład 1500 egz.

**Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego
wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej**
wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.
w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (*Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131*)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem nielacińskim lub ideogramami

	I	II	III	IV
PLN	23,00	24,77	30,07	33,61
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:				
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną ▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym ▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%) 	28,75	30,96	37,59	42,01
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)	11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)	6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:	30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)	60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną ▪ sporządzonych pismem ręcznym lub przez wypełnienie pismem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pismem technicznym ▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%) 	37,59	44,22	50,86	61,92
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)	15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)	9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy	39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy	60,14	70,76	81,38	99,08

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization. Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators, and in May 2010 – to the European Legal Interpreters and Translators Association.

The TEPIS bulletin is designed for its members whose number has recently reached 857. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- Paper of Liese Katschinka delivered at the Sejm, Polish Parliament, during the Human Rights Conference held in April 2013 in Warsaw
- An invitation to the International Conference 'New Tasks for Legal Interpreters and Translators in the Enlarged Europe' to be held on 3-5 April 2014 in Kraków
- An invitation to the Laboratory for Candidates for Sworn Translators and for Specialized Translators to be held in Warsaw in 2013/2014
- A letter of TEPIS to the Ministry of Justice against a draft deregulation Act intending to lower qualifications of candidates for sworn translators
- A report on the International LIT Conference of APCI held in London in April 2013
- A report on the Annual Assembly and activities of EULITA within the framework of the TRAFUT project with the participation of TEPIS.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS
ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA
Tel. +48 22 8394952 * Fax +48 22 8394952 * Email: tepis@tepis.org.pl
Website www.tepis.org.pl KRS 0000077499
Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa